

Bune practici în activitatea de petiționare

În baza art.27. alineat (2) din Legea concurenței nr.21/1996, modificată și completată de OUG 75/2010 și de Legea 149/2011,

Având în vedere Orientările Comisiei Europene privind aplicabilitatea articolului 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene acordurilor de cooperare orizontală (2011/C 11/01), J.O. 14.01.2011,

Având în vedere practica Consiliului Concurenței, a instanțelor judecătorești din România, precum și practica Comisiei Europene și deciziile Curții Europene de Justiție,

sunt emise următoarele

RECOMANDĂRI DE BUNĂ PRACTICĂ

Privind activitatea de petiționare întreprinse în comun de întreprinderi concurente sau de asociații de întreprinderi

- A. Operatorii economici, ca și cetățenii, au dreptul de a se adresa autorităților publice prin petiții, în vederea soluționării problemelor acestora. Existența dreptului de petiționare este expres recunoscută de art.51 din Constituția României. Conform alineatului (2) al art.51 din Constituție, „Organizațiile legal constituite au dreptul să adreseze petiții exclusiv în numele colectivelor pe care le reprezintă”, ceea ce înseamnă că petiționarea poate fi exercitată și de către asociațiile de întreprinderi, în numele membrilor lor.
- B. Articolul 51 din Constituție conține și prevederi generice privind exercitarea dreptului de petiționare, inclusiv obligația, corelativă, a autorităților publice de a răspunde la demersurile întreprinderilor, în termenele prevăzute de lege.
- C. Activitatea de petiționare exercitată individual de către o întreprindere nu ridică, de principiu, nicio problemă din punct de vedere concurențial, chiar dacă există demersuri similare din partea altor întreprinderi, cu privire la aceleași aspecte, în aceeași perioadă sau în altă perioadă de timp.
- D. Atunci când activitatea de petiționare este exercitată în mod coordonat de către două sau mai multe întreprinderi, prin intermediul unei asociații constituite legal sau în afara acesteia, activitatea întreprinderilor în cauză trebuie analizată cu mai multă rigoare, în vederea evitării comportamentului de piață al acestora, dincolo de sau în afara obiectului activității de petiționare. În aceste cazuri sunt aplicabile Orientările privind aplicabilitatea articolului 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene acordurilor de cooperare orizontală (2011/C 11/01), publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 14.01.2011 (“Orientările”) și, în principal, cele privind schimbul de informații.

- E. Afectarea concurenței în cadrul unor astfel de activități poate fie evaluată atât prin prisma obiectivului urmărit de întreprinderile implicate în activitatea de petiționare – cum ar fi susținerea introducerii unor bariere administrative nejustificate la intrarea pe o anumită piață sau a introducerii de prețuri reglementate (mai ales dacă ar fi vorba de prețuri minime) cât și prin existența unor alte consecințe ale acțiunii în comun, mai ales în ceea ce privește schimbul de informații strategice.
- F. În ceea ce privește obiectivele urmărite în activitatea de petiționare, este de principiu că acestea trebuie să nu contravină unor obiective de interes general dintre care cel mai important este bunăstarea consumatorilor. Orice demers colectiv al întreprinderilor concurente care este în măsură să conducă la creșterea costurilor întreprinderilor active pe piață sau a puterii de piață a acestora, cu consecința creșterii prețurilor sau a reducerii diversității produselor, poate constitui o încălcare ale art.5, alineat (1) din Legea concurenței / art.101 TFUE.
- G. Schimbul de informații este des întâlnit în cadrul activităților de petiționare colectivă a autorităților publice. Este foarte important ca întreprinderile implicate în activitatea de petiționare să evite comunicarea unor informații de natura celor menționate în punctul 86 al Orientărilor. Atunci când activitatea de petiționare impune, fără a exista o altă alternativă, comunicarea unor informații din categoria celor considerate strategice, acestea trebuie să ajungă la cunoștința întreprinderilor implicate în formă cumulată, astfel încât să nu fie posibilă identificarea, în vreun fel, a informațiilor individuale aparținând anumitor întreprinderi și să nu fie în măsură să conducă la reducerea incertitudinii privind comportamentul pe piață al întreprinderilor concurente.
- H. Activitatea de petiționare efectuată în comun de către întreprinderi concurente poate reprezenta, uneori, o reacție la o anumită atitudine a unei autorități publice, mai ales autoritățile cu atribuții de reglementare sectorială sub forma unor proteste colective. În astfel de situații, este necesar ca activitățile de petiționare să nu conducă la reducerea sau dispariția concurenței între întreprinderi și, de asemenea, să nu afecteze alte întreprinderi active pe aceeași piață sau pe piețe conexe, ori consumatorii. Acțiunile de protest față de acțiuni și decizii ale autorităților publice trebuie să fie proporționale cu afectarea întreprinderilor respective dar și a pieței în ansamblu, prin acțiunile sau deciziile respective. În astfel de cazuri autoritatea de concurență va evalua, în primul rând, în ce măsură acțiunea sau decizia autorității publice afectează ea însăși mecanismele concurențiale și libertatea economică a întreprinderilor vizate. Evaluarea acțiunilor sau deciziilor autorităților publice se face prin prisma posibilei aplicări a art.9 din Legea concurenței – protestul colectiv va fi considerat, prima facie, justificat, în situațiile în care acțiunea sau decizia în cauză ar fi putut constitui încălcări ale art.9 din Legea concurenței. În plus, este necesară îndeplinirea condiției menționată anterior – ca rezultatul protestului colectiv să nu conducă el însuși la distorsionarea concurenței sau la afectarea consumatorilor. Dacă piața sau consumatorii sunt afectați, protestul colectiv va

fi considerat disproporționat și va putea analizat ca o posibilă încălcare a art. 5, alineat (1) din Legea concurenței / art.101 TFUE.